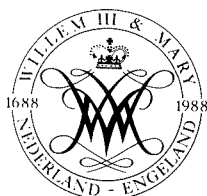

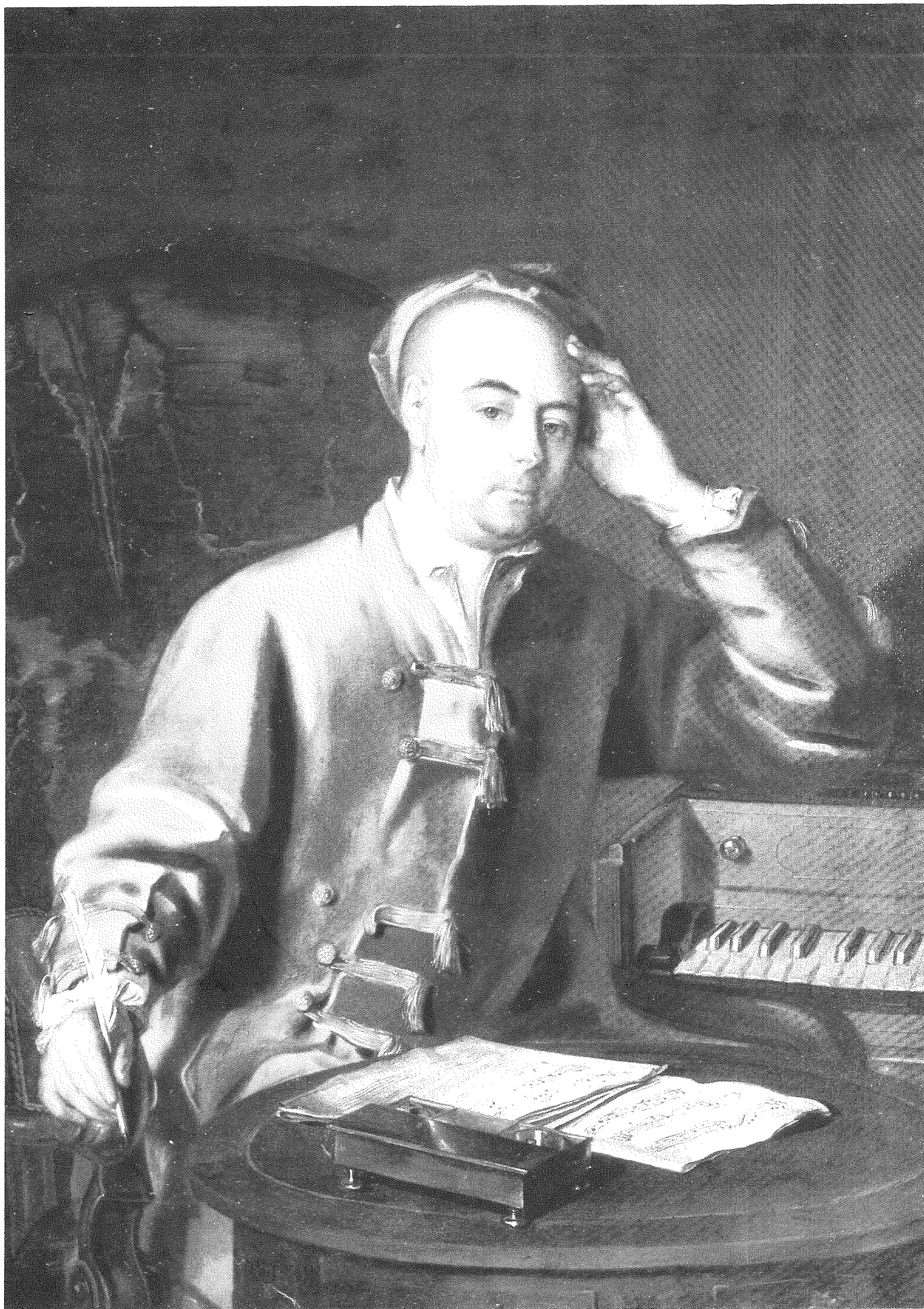
English Baroque Soloists Monteverdi Choir

Den Haag
Dr. Anton Philipszaal

zaterdag 18 juni
19.00 uur

Deze produktie werd mede mogelijk gemaakt door het Ministerie van WVC/
Internationale Betrekkingen en The British Council en vindt plaats
in het kader van de manifestatie Willem III & Mary.

dirigent John Eliot Gardiner
English Baroque Soloists
Monteverdi Choir

Georg Friedrich Händel
Jephtha (oratorium)

Iphis	Ann Monoyios
Storge	Della Jones
Hamor	Michael Chance
Jephtha	Nigel Robson
Zebul	Stephen Varcoe
Angel	Ruth Holton

Na elke akte een pauze van ca. 20 minuten

HET MUZIKALE KLIMAAT IN ENGELAND ROND 1700

Toen Händel in 1710 Engeland voor het eerst bezocht, was men daar nog steeds de klap niet te boven, die de politiek in de vorige eeuw aan de muzikale infrastructuur van het land had toegebracht. Systematische onderdrukking van de podiumkunsten door de puriteinen had een enorme achterstand ten opzichte van het continent veroorzaakt. Die achterstand werd nog vergroot doordat zich juist in die periode belangrijke veranderingen voltrokken. Want terwijl de Britten uitsluitend aangewezen waren op huiselijke muzikale genietingen uit de oude doos, maakte overal elders in Europa de Renaissance langzaam maar zeker plaats voor de barok.

Geen wonder dus dat de Engelsen na de restauratie van het koningschap en de opheffing van de culturele verbodsbepalingen de aansluiting met het inmiddels sterk gewijzigde Europese muzikleven niet zo snel konden vinden. Naast fascinatie voor de nieuwe mogelijkheden voelde men vooral ook afkeer voor alle nieuwlichterij.

Speciaal de alles overheersende Italiaanse operastijl zette de Britten op het verkeerde been.

Hun eigen muziekdramatische traditie kende alleen de masque, waarbij de muziek en het gesproken woord gelijkwaardige ingrediënten vormden.

De sterke kanten van dit genre, zoals de begrijpelijkheid van het dramatisch gegeven en vooral ook de vlotte voortgang van de handeling werden door de Engelsen gewaardeerd.

De Italiaanse opera seria kenmerkte zich echter door een geheel gezongen opeenvolging van aria's en recitatieven. De nadruk lag daarbij op het etaleren van de vocale kwaliteiten van de castraten en prima donna's. Niet zelden ontaardde hierdoor de handeling in ellenlang uitgesponnen mythologische plots en nevenplots die tot een onontwarbare kluwen uitgroeiden.

De eerste uitvoeringen van Italiaanse opera's in Engeland veroorzaakten daarvoor naast gevoelens van bewondering ook de nodige hilariteit. Men werd geïmponeerd door de vocale virtuositeit, maar vond de gezongen recitatieven evenals de geagiteerde Italiaanse operatoon belachelijk. De eerste Italiaanse opera die werkelijk succes oogstte, was dan ook een compromis: *Camilla* (1706) van Bononcini werd in een Engelse vertaling op de planken gebracht.

HÄNDEL EN DE OPERA IN ENGELAND

Wat bewoog de vijftientwintigjarige Händel, als Duitser geschoold in de Italiaanse operastijl, zijn schreden uitgerekend naar Engeland te richten? Hij had immers een positie als kapelmeester van de keurvorst van Hannover te verliezen, terwijl het Britse muzikleven uitgesproken achtergebleven was.

Händel realiseerde zich echter terdege dat op het vasteland van Europa zware concurrentie heerste en de vooruitzichten daarvoor niet al te rooskleurig waren. Engeland daarentegen ontbeerde een talentvol pleitbezorger voor de opera seria en hield daarom een belofte in.

Het succes van *Rinaldo* (1711), zijn eerste opera in Londen, bewees dat hij goed had gegokt. Verplichtingen te Hannover dwongen hem spoedig daarna af te reizen, maar het volgende operaseizoen was hij weer present met een nieuwe opera. Het publiek bleef hem welgezinnd en plannen voor een permanent verblijf in Engeland begonnen vaste vorm aan te nemen.

Het bestaan als zelfstandig operacomponist werd op den duur echter ondoenlijk. In 1717 trad hij in dienst van de graaf van Carnarvon, die er buiten Londen op het landgoed Cannons een bescheiden muziekgezelschap op na hield. Het componeren van een echte opera was in die omstandigheden weinig zinvol en daarom greep Händel wat het muziektheater betrof terug op de aloude masque. Zowel *Acis and Galathea* (1718) als het geestelijk minidrama *Esther* (1719) schreef hij in de Engelse taal; gesproken woord kwam er echter niet aan te pas.

Toen het Londense operahuis in financiële moeilijkheden raakte, keerde Händel naar de hoofdstad terug. De oprichting van een nieuw gezelschap, de Royal Academy of Musick, met Händel als chefdirigent, luidde een bloeiperiode voor de opera seria in. Zelf leverde hij het grootste aandeel in het repertoire, dat werd uitgevoerd door een Italiaanse cast die hij in Italië gecontracteerd had.

Maar het opbloeien van het Engelse muzikleven veroorzaakte ook een groeiend nationaal bewustzijn en daarmee een toenemende aversie tegen de buitenlandse muzikale inmenging. Die tendens was op het vasteland eveneens merkbaar: men verlangde naar opera in de eigen taal, toegekneden op de eigen situatie.

In 1726 werd in Londen een concurrerend

operatheater geopend, dat van *Camilla* van Bononcini in de Engelse versie een zeer succesvolle reprise gaf. Met de première van *The Beggar's Opera* (1728) door Pepusch en Gay, werd het pleit voor de Engelstalige opera definitief gewonnen. Het publiek reageerde waanzinnig enthousiast op de luchtige en satirische toon van het stuk, dat bestond uit een mengvorm van ballades en gesproken woord. *The Beggar's Opera* (veel later door Brecht bewerkt tot de *Dreigroschenoper*) betekende weliswaar nog niet het begin van een nieuwe Engelse traditie, maar

veroorzaakte wel het einde van de hegemonie van de opera seria.

De Royal Academy ging hetzelfde seizoen failliet. Reanimatiepogingen door het importeren van nieuwe Italiaanse sterren liepen op niets uit. Ondertussen had Händels eigen masque *Acis and Galathea*, door de concurrent op nieuwe op de planken gezet, wél succes. Het zou echter nog tot 1740 duren, voor Händel zich van het geloof in de opera seria liet afbrengen: tot die tijd schreef hij nog een aanzienlijk aantal opera's, die stuk voor stuk flopten.

Händel ca. 1710

HANDEL EN HET ENGELSE ORATORIUM

In 1732 had Händel zich, tegemoetkomend aan de groeiende vraag naar Engelstalige opera, aan de bewerking van zijn masque *Esther* uit 1719 gezet. De bisschop van Londen oordeelde echter, dat een geestelijk drama niet op de planken hoorde en verbood opvoering.

Het nu noodgedwongen concertant gezongen 'oratio' *Esther* viel onverwacht bij het publiek in de smaak. Vooralsnog weinig fanatiek experimenteerde Händel sindsdien met deze nieuwe vorm van oratorium, waarin hij kenmerken van de masque, de opera seria en het Franse drama probeerde ter verenigen.

Het oorspronkelijk kerkelijke oratorium, bestaand uit een aantal losse motetten met een verhalende vorm, was in de zeventiende eeuw uitgebouwd tot een volwaardig geestelijk werk dat ook buiten de kerk bestaansrecht had. Händel had in Italië al enige ervaring met dit genre opgedaan, maar zocht nu vooral naar mogelijkheden om het oratorium meer dramatische lading te geven. Met gematigd succes paste hij beurtelings een bijzondere instrumentatie (*Saul*, 1738) en veelvuldig gebruik van koren toe (*Israël in Egypt*, 1738).

In *Messiah* (1742), een opdracht uit Dublin, handhaafde Händel de rol van het koor, maar zorgde voor een veel beter evenwicht met de solistische gedeeltes. Het Ierse publiek ontving het oratorium en zijn componist met groot enthousiasme. De Engelsen reageerden gereserveerd en ook Händel was niet onverdeeld tevreden. Het gebruik van letterlijke bijbelteksten zoals in *Messiah* en *Israël in Egypt* liet een rolverdeling en een plot volgens de muziekdramatische wetten te weinig ruimte. Händel wilde dialogen, goed gedoseerde emotionele momenten en een koor dat daarbij net als bij de oude Grieken als klankbord zou fungeren. De samenwerking met een nieuwe librettist, Thomas Morell, betekende voor Händel het vervullen van al zijn wensen. Hun eerste gezamenlijke succes kwam met *Judas Maccabaeus*

(1747), dat inspeelde op één van de vele oorlogen waarin Engeland in die periode verwickeld was. Met de held vereenzelvigden zich, door de romantische subplot lieten zich vertederen en door de triomferende koren liet men zich tenslotte meeslepen. De oratoria *Joshua* (1748) en *Alexander Balus* (1748) molken deze succesformule verder uit.

De nieuwe wegen die Händel vervolgens met *Solomon* (1749), *Suzanna* (1749) en *Theodora* (1750) insloeg konden het publiek minder bekoren, maar desalniettemin werd een hernieuwde uitvoering van *Messiah* in 1750 wel positief ontvangen. Wegens de overweldigende belangstelling werd de heren verzocht hun degens en de dames de hoepels van hun rokken thuis te laten. Händel was inmiddels vijftenzestig en zijn werkkraacht begon langzaam maar zeker af te nemen. Problemen met zijn gezichtsvermogen dwongen hem het werken aan zijn laatste oratorium *Jephtha*, wederom op tekst van Morell, af te breken. Aan het eind van de tweede akte schreef Händel in de kantlijn van de partituur bij de tekst 'How dark O Lord are thy decrees, all hid from mortal sight!'; 'biss hierher kommen den 13 Februar 1751, Mittwoch, verhindert worden wegen relaxation des Gesichts meines linken Auges'.

Uiteindelijk werkte Händel zeven maanden aan *Jephtha*, langer dan een willekeurige compositie hem ooit gekost had. De overeenkomsten tussen zijn eigen situatie en die van *Jephtha*, onderworpen aan de ondoorgrondelijke machinaties van het lot, hebben dit oratorium tot zijn persoonlijkste werk gemaakt.

Morell, die het bijbelse gegeven van de vader, die zijn dochter vanwege een eed moet offeren, van een romantische nevenplot en een happy end voorzag, vond *Jephtha* het beste werk van Händel ooit gecomponeerd had.

De eerste uitvoering in 1752 werd nog door Händel zelf gedirigeerd, maar in 1953 volslagen blind geworden moest hij van verdere medewerking aan de vele hernemingen van *Jephtha* afzien.

KORTE INHOUD JEPHTHA

Na achttien jaar van onderdrukking door de Ammonieten roepen de Israëlieten de hulp in van Jephtha, die ooit door zijn halfbroers uit Gilead is verdreven en in ballingschap is opgegroeid.

Jephtha, niet haatdragend aangelegd, neemt de leiding van het leger op zich en zweert bovendien een eed. Bij een overwinning zal het eerste wezen, dat hem bij zijn terugkeer uit huis tegemoet komt, aan Jehovah geofferd worden. Storge, de vrouw van Jephtha, wordt gekweld door boze voorgevoelens; haar dochter Iphis probeert haar die uit het hoofd te praten.

Wanneer het nieuws van Jephtha's overwinning de achterblijvers bereikt, gaat Iphis haar vader als een voorbeeldige dochter in gezelschap van zingende en dansende maagden tegemoet. Jephtha reageert op dit warm

onthaal met afschuw en wroeging. De mogelijke consequenties van zijn eed dringen nu in al hun onaangenaamheid tot hem door: hij zal zijn dochter moeten offeren.

Eenmaal op de hoogte gebracht van het onverwachte onheil proberen zijn vrouw en zijn vrienden hem op andere gedachten te brengen. Maar de godvruchtige Jephtha weigert zijn eed te herroepen en ook Iphis schikt zich in het onvermijdelijke.

Net op het moment dat het offer zich zal gaan voltrekken verschijnt echter een engel die de ter doodbrenging van Iphis verbiedt. Een andere taak is voor het slachtoffer weggelegd in de vorm van een geestelijk en celibatair leven op aarde. Blijmoedig aanvaarden Iphis en haar verloofde Hamor de nieuwe situatie. Pas nu het leven van Jephtha's dochter is gespaard kunnen de festiviteiten rond zijn overwinning een aanvang nemen.

Larghetto

all our days is
all our days is sorrow turning and our Triumphs into mourning as the night succeeds the day as the night succeeds the day
all our
all our days is sorrow turning and our Triumphs into mourning as the night succeeds the day as the night succeeds the day

76 89 4

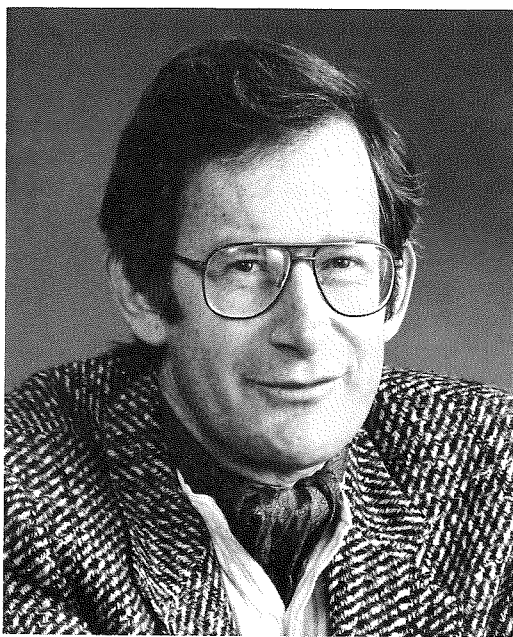
Van 1875: 1875-1876: 1876-1877: 1877-1878: 1878-1879: 1879-1880: 1880-1881: 1881-1882: 1882-1883: 1883-1884: 1884-1885: 1885-1886: 1886-1887: 1887-1888: 1888-1889: 1889-1890: 1890-1891: 1891-1892: 1892-1893: 1893-1894: 1894-1895: 1895-1896: 1896-1897: 1897-1898: 1898-1899: 1899-1900: 1900-1901: 1901-1902: 1902-1903: 1903-1904: 1904-1905: 1905-1906: 1906-1907: 1907-1908: 1908-1909: 1909-1910: 1910-1911: 1911-1912: 1912-1913: 1913-1914: 1914-1915: 1915-1916: 1916-1917: 1917-1918: 1918-1919: 1919-1920: 1920-1921: 1921-1922: 1922-1923: 1923-1924: 1924-1925: 1925-1926: 1926-1927: 1927-1928: 1928-1929: 1929-1930: 1930-1931: 1931-1932: 1932-1933: 1933-1934: 1934-1935: 1935-1936: 1936-1937: 1937-1938: 1938-1939: 1939-1940: 1940-1941: 1941-1942: 1942-1943: 1943-1944: 1944-1945: 1945-1946: 1946-1947: 1947-1948: 1948-1949: 1949-1950: 1950-1951: 1951-1952: 1952-1953: 1953-1954: 1954-1955: 1955-1956: 1956-1957: 1957-1958: 1958-1959: 1959-1960: 1960-1961: 1961-1962: 1962-1963: 1963-1964: 1964-1965: 1965-1966: 1966-1967: 1967-1968: 1968-1969: 1969-1970: 1970-1971: 1971-1972: 1972-1973: 1973-1974: 1974-1975: 1975-1976: 1976-1977: 1977-1978: 1978-1979: 1979-1980: 1980-1981: 1981-1982: 1982-1983: 1983-1984: 1984-1985: 1985-1986: 1986-1987: 1987-1988: 1988-1989: 1989-1990: 1990-1991: 1991-1992: 1992-1993: 1993-1994: 1994-1995: 1995-1996: 1996-1997: 1997-1998: 1998-1999: 1999-2000: 2000-2001: 2001-2002: 2002-2003: 2003-2004: 2004-2005: 2005-2006: 2006-2007: 2007-2008: 2008-2009: 2009-2010: 2010-2011: 2011-2012: 2012-2013: 2013-2014: 2014-2015: 2015-2016: 2016-2017: 2017-2018: 2018-2019: 2019-2020: 2020-2021: 2021-2022: 2022-2023: 2023-2024: 2024-2025: 2025-2026: 2026-2027: 2027-2028: 2028-2029: 2029-2030: 2030-2031: 2031-2032: 2032-2033: 2033-2034: 2034-2035: 2035-2036: 2036-2037: 2037-2038: 2038-2039: 2039-2040: 2040-2041: 2041-2042: 2042-2043: 2043-2044: 2044-2045: 2045-2046: 2046-2047: 2047-2048: 2048-2049: 2049-2050: 2050-2051: 2051-2052: 2052-2053: 2053-2054: 2054-2055: 2055-2056: 2056-2057: 2057-2058: 2058-2059: 2059-2060: 2060-2061: 2061-2062: 2062-2063: 2063-2064: 2064-2065: 2065-2066: 2066-2067: 2067-2068: 2068-2069: 2069-2070: 2070-2071: 2071-2072: 2072-2073: 2073-2074: 2074-2075: 2075-2076: 2076-2077: 2077-2078: 2078-2079: 2079-2080: 2080-2081: 2081-2082: 2082-2083: 2083-2084: 2084-2085: 2085-2086: 2086-2087: 2087-2088: 2088-2089: 2089-2090: 2090-2091: 2091-2092: 2092-2093: 2093-2094: 2094-2095: 2095-2096: 2096-2097: 2097-2098: 2098-2099: 2099-2100: 2100-2101: 2101-2102: 2102-2103: 2103-2104: 2104-2105: 2105-2106: 2106-2107: 2107-2108: 2108-2109: 2109-2110: 2110-2111: 2111-2112: 2112-2113: 2113-2114: 2114-2115: 2115-2116: 2116-2117: 2117-2118: 2118-2119: 2119-2120: 2120-2121: 2121-2122: 2122-2123: 2123-2124: 2124-2125: 2125-2126: 2126-2127: 2127-2128: 2128-2129: 2129-2130: 2130-2131: 2131-2132: 2132-2133: 2133-2134: 2134-2135: 2135-2136: 2136-2137: 2137-2138: 2138-2139: 2139-2140: 2140-2141: 2141-2142: 2142-2143: 2143-2144: 2144-2145: 2145-2146: 2146-2147: 2147-2148: 2148-2149: 2149-2150: 2150-2151: 2151-2152: 2152-2153: 2153-2154: 2154-2155: 2155-2156: 2156-2157: 2157-2158: 2158-2159: 2159-2160: 2160-2161: 2161-2162: 2162-2163: 2163-2164: 2164-2165: 2165-2166: 2166-2167: 2167-2168: 2168-2169: 2169-2170: 2170-2171: 2171-2172: 2172-2173: 2173-2174: 2174-2175: 2175-2176: 2176-2177: 2177-2178: 2178-2179: 2179-2180: 2180-2181: 2181-2182: 2182-2183: 2183-2184: 2184-2185: 2185-2186: 2186-2187: 2187-2188: 2188-2189: 2189-2190: 2190-2191: 2191-2192: 2192-2193: 2193-2194: 2194-2195: 2195-2196: 2196-2197: 2197-2198: 2198-2199: 2199-2200: 2200-2201: 2201-2202: 2202-2203: 2203-2204: 2204-2205: 2205-2206: 2206-2207: 2207-2208: 2208-2209: 2209-2210: 2210-2211: 2211-2212: 2212-2213: 2213-2214: 2214-2215: 2215-2216: 2216-2217: 2217-2218: 2218-2219: 2219-2220: 2220-2221: 2221-2222: 2222-2223: 2223-2224: 2224-2225: 2225-2226: 2226-2227: 2227-2228: 2228-2229: 2229-2230: 2230-2231: 2231-2232: 2232-2233: 2233-2234: 2234-2235: 2235-2236: 2236-2237: 2237-2238: 2238-2239: 2239-2240: 2240-2241: 2241-2242: 2242-2243: 2243-2244: 2244-2245: 2245-2246: 2246-2247: 2247-2248: 2248-2249: 2249-2250: 2250-2251: 2251-2252: 2252-2253: 2253-2254: 2254-2255: 2255-2256: 2256-2257: 2257-2258: 2258-2259: 2259-2260: 2260-2261: 2261-2262: 2262-2263: 2263-2264: 2264-2265: 2265-2266: 2266-2267: 2267-2268: 2268-2269: 2269-2270: 2270-2271: 2271-2272: 2272-2273: 2273-2274: 2274-2275: 2275-2276: 2276-2277: 2277-2278: 2278-2279: 2279-2280: 2280-2281: 2281-2282: 2282-2283: 2283-2284: 2284-2285: 2285-2286: 2286-2287: 2287-2288: 2288-2289: 2289-2290: 2290-2291: 2291-2292: 2292-2293: 2293-2294: 2294-2295: 2295-2296: 2296-2297: 2297-2298: 2298-2299: 2299-2300: 2300-2301: 2301-2302: 2302-2303: 2303-2304: 2304-2305: 2305-2306: 2306-2307: 2307-2308: 2308-2309: 2309-2310: 2310-2311: 2311-2312: 2312-2313: 2313-2314: 2314-2315: 2315-2316: 2316-2317: 2317-2318: 2318-2319: 2319-2320: 2320-2321: 2321-2322: 2322-2323: 2323-2324: 2324-2325: 2325-2326: 2326-2327: 2327-2328: 2328-2329: 2329-2330: 2330-2331: 2331-2332: 2332-2333: 2333-2334: 2334-2335: 2335-2336: 2336-2337: 2337-2338: 2338-2339: 2339-2340: 2340-2341: 2341-2342: 2342-2343: 2343-2344: 2344-2345: 2345-2346: 2346-2347: 2347-2348: 2348-2349: 2349-2350: 2350-2351: 2351-2352: 2352-2353: 2353-2354: 2354-2355: 2355-2356: 2356-2357: 2357-2358: 2358-2359: 2359-2360: 2360-2361: 2361-2362: 2362-2363: 2363-2364: 2364-2365: 2365-2366: 2366-2367: 2367-2368: 2368-2369: 2369-2370: 2370-2371: 2371-2372: 2372-2373: 2373-2374: 2374-2375: 2375-2376: 2376-2377: 2377-2378: 2378-2379: 2379-2380: 2380-2381: 2381-2382: 2382-2383: 2383-2384: 2384-2385: 2385-2386: 2386-2387: 2387-2388: 2388-2389: 2389-2390: 2390-2391: 2391-2392: 2392-2393: 2393-2394: 2394-2395: 2395-2396: 2396-2397: 2397-2398: 2398-2399: 2399-2400: 2400-2401: 2401-2402: 2402-2403: 2403-2404: 2404-2405: 2405-2406: 2406-2407: 2407-2408: 2408-2409: 2409-2410: 2410-2411: 2411-2412: 2412-2413: 2413-2414: 2414-2415: 2415-2416: 2416-2417: 2417-2418: 2418-2419: 2419-2420: 2420-2421: 2421-2422: 2422-2423: 2423-2424: 2424-2425: 2425-2426: 2426-2427: 2427-2428: 2428-2429: 2429-2430: 2430-2431: 2431-2432: 2432-2433: 2433-2434: 2434-2435: 2435-2436: 2436-2437: 2437-2438: 2438-2439: 2439-2440: 2440-2441: 2441-2442: 2442-2443: 2443-2444: 2444-2445: 2445-2446: 2446-2447: 2447-2448: 2448-2449: 2449-2450: 2450-2451: 2451-2452: 2452-2453: 2453-2454: 2454-2455: 2455-2456: 2456-2457: 2457-2458: 2458-2459: 2459-2460: 2460-2461: 2461-2462: 2462-2463: 2463-2464: 2464-2465: 2465-2466: 2466-2467: 2467-2468: 2468-2469: 2469-2470: 2470-2471: 2471-2472: 2472-2473: 2473-2474: 2474-2475: 2475-2476: 2476-2477: 2477-2478: 2478-2479: 2479-2480: 2480-2481: 2481-2482: 2482-2483: 2483-2484: 2484-2485: 2485-2486: 2486-2487: 2487-2488: 2488-2489: 2489-2490: 2490-2491: 2491-2492: 2492-2493: 2493-2494: 2494-2495: 2495-2496: 2496-2497: 2497-2498: 2498-2499: 2499-2500: 2500-2501: 2501-2502: 2502-2503: 2503-2504: 2504-2505: 2505-2506: 2506-2507: 2507-2508: 2508-2509: 2509-2510: 2510-2511: 2511-2512: 2512-2513: 2513-2514: 2514-2515: 2515-2516: 2516-2517: 2517-2518: 2518-2519: 2519-2520: 2520-2521: 2521-2522: 2522-2523: 2523-2524: 2524-2525: 2525-2526: 2526-2527: 2527-2528: 2528-2529: 2529-2530: 2530-2531: 2531-2532: 2532-2533: 2533-2534: 2534-2535: 2535-2536: 2536-2537: 2537-2538: 2538-2539: 2539-2540: 2540-2541: 2541-2542: 2542-2543: 2543-2544: 2544-2545: 2545-2546: 2546-2547: 2547-2548: 2548-2549: 2549-2550: 2550-2551: 2551-2552: 2552-2553: 2553-2554: 2554-2555: 2555-2556: 2556-2557: 2557-2558: 2558-2559: 2559-2560: 2560-2561: 2561-2562: 2562-2563: 2563-2564: 2564-2565: 2565-2566: 2566-2567: 2567-2568: 2568-2569: 2569-2570: 2570-2571: 2571-2572: 2572-2573: 2573-2574: 2574-2575: 2575-2576: 2576-2577: 2577-2578: 2578-2579: 2579-2580: 2580-2581: 2581-2582: 2582-2583: 2583-2584: 2584-2585: 2585-2586: 2586-2587: 2587-2588: 2588-2589: 2589-2590: 2590-2591: 2591-2592: 2592-2593: 2593-2594: 2594-2595: 2595-2596: 2596-2597: 2597-2598: 2598-2599: 2599-2600: 2600-2601: 2601-2602: 2602-2603: 2603-2604: 2604-2605: 2605-2606: 2606-2607: 2607-2608: 2608-2609: 2609-2610: 2610-2611: 2611-2612: 2612-2613: 2613-2614: 2614-2615: 2615-2616: 2616-2617: 2617-2618: 2618-2619: 2619-2620: 2620-2621: 2621-2622: 2622-2623: 2623-2624: 2624-2625: 2625-2626: 2626-2627: 2627-2628: 2628-2629: 2629-2630: 2630-2631: 2631-2632: 2632-2633: 2633-2634: 2634-2635: 2635-2636: 2636-2637: 2637-2638: 2638-2639: 2639-2640: 2640-2641: 2641-2642: 2642-2643: 2643-2644: 2644-2645: 2645-2646: 2646-2647: 2647-2648: 2648-2649: 2649-2650: 2650-2651: 2651-2652: 2652-2653: 2653-2654: 2654-2655: 2655-2656: 2656-2657: 2657-2658: 2658-2659: 2659-2660: 2660-2661: 2661-2662: 2662-2663: 2663-2664: 2664-2665: 2665-2666: 2666-2667: 2667-2668: 2668-2669: 2669-2670: 2670-2671: 2671-2672: 2672-2673: 2673-2674: 2674-2675: 2675-2676: 2676-2677: 2677-2678: 2678-2679: 2679-2680: 2680-2681: 2681-2682: 2682-2683: 2683-2684: 2684-2685: 2685-2686: 2686-2687: 2687-2688: 2688-2689: 2689-2690: 2690-2691: 2691-2692: 2692-2693: 2693-2694: 2694-2695: 2695-2696: 2696-2697: 2697-2698: 2698-2699: 2699-2700: 2700-2701: 2701-2702: 2702-2703: 2703-2704: 2704-2705: 2705-2706: 2706-2707: 2707-2708: 2708-2709: 2709-2710: 2710-2711: 2711-2712: 2712-2713: 2713-2714: 2714-2715: 2715-2716: 2716-2717: 2717-2718: 2718-2719: 2719-2720: 2720-2721: 2721-2722: 2722-2723: 2723-2724: 2724-2725: 2725-2726: 2726-2727: 2727-2728: 2728-2729: 2729-2730: 2730-2731: 2731-2732: 2732-2733: 2733-2734: 2734-2735: 2735-2736: 2736-2737: 2737-2738: 2738-2739: 2739-2740: 2740-2741: 2741-2742: 2742-2743: 2743-2744: 2744-2745: 2745-2746: 2746-2747: 2747-2748: 2748-2749: 2749-2750: 2750-2751: 2751-2752: 2752-2753: 2753-2754: 2754-2755: 2755-2756: 2756-2757: 2757-2758: 2758-2759: 2759-2760: 2760-2761: 2761-2762: 2762-2763: 2763-2764: 2764-2765: 2765-2766: 2766-2767: 2767-2768: 2768-2769: 2769-2770: 2770-2771: 2771-2772: 2772-2773: 2773-2774: 2774-2775: 2775-2776: 2776-2777: 2777-2778: 2778-2779: 2779-2780: 2780-2781: 2781-2782: 2782-2783: 2783-2784: 2784-2785: 2785-2786: 2786-2787: 2787-2788: 2788-2789: 2789-2790: 2790-2791: 2791-2792: 2792-2793: 2793-2794: 2794-2795: 2795-2796: 2796-2797: 2797-2798: 2798-2799: 2799-2800: 2800-2801: 2801-2802: 2802-2803: 2803-2804: 2804-2805: 2805-2806: 2806-2807: 2807-2808: 2808-2809: 2809-2810: 2810-2811: 2811-2812: 2812-2813: 2813-2814: 2814-2815: 2815-2816: 2816-2817: 2817-2818: 2818-2819: 2819-2820: 2820-2821: 2821-2822: 2822-2823: 2823-2824: 2824-2825: 2825-2826: 2826-2827: 2827-2828: 2828-2829: 2829-2830: 2830-2831: 2831-2832: 2832-2833: 2833-2834: 2834-2835: 2835-2836: 2836-2837: 2837-2838: 2838-2839: 2839-2840: 2840-2841: 2841-2842: 2842-2843: 2843-2844: 2844-2845: 2845-2846: 2846-2847: 2847-2848: 2848-2849: 2849-2850: 2850-2851: 2851-2852: 2852-2853: 2853-2854: 2854-2855: 2855-2856: 2856-2857: 2857-2858: 2858-2859: 2859-2860: 2860-2861: 2861-2862: 2862-2863: 2863-2864: 2864-2865: 2865-2866: 2866-2867: 2867-2868: 2868-2869: 2869-2870: 2870-2871: 2871-2872: 2872-2873: 2873-2874: 2874-2875: 2875-2876: 2876-2877: 2877-2878: 2878-2879: 2879-2880: 2880-2881: 2881-2882: 2882-2883: 2883-2884: 2884-2885: 2885-2886: 2886-2887: 2887-2888: 2888-2889: 2889-2890: 2890-2891: 2891-2892: 2892-2893: 2893-2894: 2894-2895: 2895-2896: 2896-2897: 2897-2898: 2898-2899: 2899-2900: 2900-2901: 2901-2902: 2902-2903: 2903-2904: 2904-2905: 2905-2906: 2906-2907: 2907-2908: 2908-2909: 2909-2910: 2910-2911: 2911-2912:

JOHN ELIOT GARDINER

John Eliot Gardiner is één van de weinige dirigenten die het uitvoeren van werken van het hele vroege tot aan het hedendaagse repertoire succesvol weet te combineren. Na zijn studies in Cambridge en later bij Thurston Dart en Nadia Boulanger trad hij met het door hem opgerichte Monteverdi Choir (1964) en het Monteverdi Orchestra (1968) en na 1978 met de English Baroque Soloists veelvuldig op in Engeland en daarbuiten.

Tegelijkertijd vervulde hij gastdirigentschappen in bijna alle Europese landen en in Amerika, waar hij in 1978 debuteerde. In de periode 1981-1983 was hij eerste dirigent van het Vancouver Orchestra en leidde daarnaast opera-uitvoeringen in het Royal Opera House en de English National Opera. In 1983 werd Gardiner benoemd tot muzikaal directeur van de Opera de Lyon dat dankzij zijn inzet uitgroeide tot een bloeiend operagezelschap. Speciaal het orkest van de Opera de Lyon, door Gardiner samengesteld uit jonge musici afkomstig uit veertien landen, trok veel aandacht. Hun uitvoeringen in het Edinburgh Festival in 1985 van Debussy's *Pelleas et Melisande* en Chabriers *L'Etoile* werden goed ontvangen. In 1986 kreeg de eerste uitvoering in onze eeuw van *Scylla et Glaucus* van Leclair in Lyon met het Monteverdi Choir en de English Baroque Soloists onder leiding van Gardiner niet minder lof toegezwaaid.

Tegenwoordig is John Eliot Gardiner naast zijn immer drukke werkzaamheden ook als artistiek directeur betrokken bij het Göttinger Händel Festival en het Veneto Musica Festival.

John Eliot Gardiner

HET MONTEVERDI CHOIR EN DE ENGLISH BAROQUE SOLOISTS

Het Monteverdi Choir werd in 1964 in Cambridge opgericht door John Eliot Gardiner en ontwikkelde zich al snel tot het belangrijkste kamerkoor in Engeland. De vele plaatopnames, buitenlandse tournees en de verworven internationale onderscheidingen bevestigden die reputatie.

Alhoewel het koor het meest bekend is om zijn stijlzuivere uitvoeringen van barokmuziek, geeft het ook concerten met klassieke en negentiende eeuwse muziek en heeft het een aantal wereldpremières van hedendaagse composities op zijn naam staan.

De English Baroque Soloists, tien jaar geleden eveneens door John Eliot Gardiner opgericht, bespelen historische instrumenten of kopieën daarvan en richten zich op het repertoire tussen de zeventiende en de vroege negentiende eeuw. Samen met het Monteverdi Choir concineren zij sindsdien in heel Europa en zijn vooral veel gevraagd op muziekfestivals.

Bijzonder evenement in de gezamenlijke carrière van koor en orkest was de uitvoering van het oratorium *Israël in Egypte* van Händel; in zijn geboortestad Halle bij de driehonderdste verjaardag van de componist.

Vorige zomer werden onder auspiciën van het Veneto Musica Festival in Italië de *Vespers* van Monteverdi in de voetsporen van de componist uitgevoerd in Cremona, Mantua en Venetië.

De schilderachtige omgeving van het Odeion Theater in de ruïnes van Pompeji zette in september Monteverdi's *L'Orfeo* extra luister bij.

Ook de platenmaatschappijen tonen veel belangstelling voor het Monteverdi Choir en de English Baroque Soloists.

Opnames van Händels oratoria *Messiah* en *Solomon* en Bachs *Magnificat* werden bekroond.

Op het gebied van de opera zijn onder andere *King Arthur* van Purcell, *Les Boreades* van Rameau en onlangs ook *Tamerlano* van Händel op de plaat uitgebracht. Momenteel wordt aan het opnemen van de symfonieën en de fortepianoconcerten van Mozart en de grote koorwerken van Bach gewerkt.

Jolande van der Klis

SHORT SUMMARY JEPHTHA

After eighteen years of suppression by the Ammonites, the Israelites call in the help of Jephtha who, grew up in exile, having been banned from Gilead by his half-brothers at one time.

Jephtha, not of a rancorous turn, takes charge of the army and on top of this swears an oath. In the case of a victory, the first creature to come out of the house to meet him on his return, will be offered to Jehova. Jephtha's wife Storge is tortured by evil premonitions; her daughter Iphis tries to talk these ideas out of her head.

As soon as the news about Jephtha's victory reaches those who stayed behind, Iphis goes out to meet her father in the company of singing and dancing maidens, as a good daughter should. Jephtha reacts to this warm reception with horror and remorse.

The possible consequences of his oath are already becoming clear to him in all their unpleasantness: he will have to sacrifice his daughter.

Once the unexpected disaster is brought to their attention, his wife and friends try to change his mind. But the pious Jephtha refuses to retract his oath and even Iphis resigns herself to the inevitable.

But just as the offering is about to take place, an angel appears and forbids Iphis's sacrifice. A different task has been laid aside for the victim, in the shape of a spiritual and celibate life on earth.

Iphis and her fiancé Hamor happily accept the new situation. Only now that the life of Jephtha's daughter has been spared, can the festivities on his victory start.

JOHN ELIOT GARDINER

John Eliot Gardiner is one of the few conductors who has been able to combine the performances of works from both the very early to the present-day repertoire successfully. After his studies at Cambridge and later with Thurston Dart and Nadia Boulanger, he regularly performed in- and outside of Great-Britain with the Monteverdi Choir (1964) and the Monteverdi Orchestra (1968), of which he was the founder, and after 1978 with the English Baroque Soloists. At the same time he fulfilled the role of guest-conductor in most of the European countries and in America, where he made his debut in 1978.

He was first-conductor of the Vancouver Orchestra from 1981-1983 and conducted the opera performances in the Royal Opera

House and the English National Opera on the side.

In 1983, Gardiner was appointed musical director of the Opéra de Lyon, which, thanks to his devotion, grew into a flourishing opera company.

Especially the orchestra of the Opéra de Lyon, which had been composed of young musicians from fourteen different countries, attracted a lot of attention. Their performances of Debussy's *Pelleas and Melisande* and Chabrier's *L'Etoile* on the Edinburgh Festival in 1985 were very well received. The very first performance in this century of *Scylla et Glaucus* by Leclair in Lyon, conducted by Gardiner in 1986 with the Monteverdi Choir and the English Baroque Soloists did not receive less praise.

At the moment, John Eliot Gardiner is, apart from his ever hectic activities, also involved as artistic director in the Göttinger Händel Festival and the Veneto Musica Festival.

THE MONTEVERDI CHOIR AND THE ENGLISH BAROQUE SOLOISTS

The Monteverdi Choir was founded in 1964 in Cambridge by John Eliot Gardiner and quickly developed itself into the most important chamberchoir in Great-Britain.

The many recordings, foreign tours and the acquired international awards confirm that reputation.

Although the choir is mostly known for its pureness in style in the performances of baroque music, it also gives concerts on classical and nineteenth-century music and has a number of world premieres of present-day compositions to its name.

The English Baroque Soloists, also founded by John Eliot Gardiner ten years ago, play historical instruments or copies of these instruments and direct themselves towards the repertoire between the seventeenth- and the early nineteenth-century. Together with the Monteverdi Choir they have given concerts throughout Europe ever since and are especially popular on music festivals.

One exceptional event in the combined career of choir and orchestra was the performance of the oratorio *Israel in Egypt* by Händel in his native town Halle on the 300th birthday of the composer. Last summer, the *Vespers* by Monteverdi were performed in the tracks of the composer in Cremona, Mantua and Venice under the auspices of the Veneto Musica Festival in Italy. The picturesque surroundings of the Odeon Theatre

situated in the ruins of Pompeii, added extra lustre to Monteverdi's *L'Orfeo* in september.

Record companies also express a great deal of interest in the Monteverdi Choir and the English Baroque Soloists. Recordings of Händel's oratoria *Messiah* and *Solomon* and Bach's *Macnificat* were awarded.

In the field of opera *King Arthur* by Purcell, *Les Boreades* by Rameau and recently *Tamerlano* by Händel have, amongst others, been put on record.

At the moment, work has started on the recordings of the symphonies and the forte-piano concerto's by Mozart and the large choir pieces by Bach.